

102/3

KISWAHILI

Karatasi ya 3

FASIHI

Muda: Saa 2 ½

JINA.....NAMBA YA MTAHINIWA.....

SAHIHI YA MTAHINIWA..... TAREHE.....KIDATO.....

DISEMBA 2020

SUKELLEMO

MAAGIZO

Jibu maswali manne pekee.

Swali la kwanza ni la lazima

Maswali hayo mengine matatu yachaguliwe kutoka sehemu nne zilizobaki yaani; Riwaya, Hadithi Fupi, Ushairi na Fasihi Simulizi

Usijibu maswali mawili kutoka sehemu moja.

Majibu yote yaandikwe kwa lugha ya Kiswahili

Kwa Matumizi ya Mtahini Pekee

Swali	Upeo	Alama
1	20	
	20	
	20	
	20	
	Jumla 80	

LAZIMA SEHEMU YA A: TAMTHILIA P. Kea: Kigogo

1a. Mmesikia? Hamtatuletea wazimu wenu hapa! Nendeni kama mmekuja kutuhasimu.

i. Eleza muktadha wa maneno. (alama 4)

ii. Jadili umuhimu wa msemaji kwa hoja nne. (alama 4)

iii. Fafanua mbinu ya lugha iliyotumika. (alama 2)

b. Kenga alichangia pakubwa msiba wa Wanasagamoyo. Thibitisha kwa hoja zozote kumi. (Alama 10).

SEHEMU B: RIWAYA Assumpta Matei: Chози la Heri

Jibu swali la 2 au 3

2 ‘...familia yake bado inamiliki mashamba ya michai na mibuni pamoja na mashirika mengi...’

(a) Weka dondoo hili katika muktadha wake. (alama 4)

(b) Kwa kurejelea mifano **minane**, eleza umuhimu wa msemaji katika kujenga riwaya hii. (alama 8)

(c) Jadili kwa hoja **nane** suala la ukoloni mambo leo lilivyoshugulikiwa katika riwaya. (alama 8)

Au

3 Tathmini umuhimu wa mbinu zifuatazo katika kuijenga riwaya ya *Chози la Heri*

Nyimbo (alama 10)

Barua (alama 10)

SEHEMU C: HADITHI FUPI; CHOKOCHO NA D. KAYANDA: Tumbo Lisiloshiba na Hadithi Nyingine

Jibu swali la 4 au 5

NDOTO YA MASHAKA

(4)"...dunia imenikunjulia mikono kunifariji baada ya kunicharaza fimbo yake aushi yangu yote."

- a) Eleza muktadha wa dondoo hili (al.4)
- b) Tambua na ueleze mbinu ya lugha iliyotumiwa katika dondoo.(al.2)
- c) Eleza jinsi dunia ilimcharaza fimbo msemaji kwa kutolea hoja kumi na nne. (al.14)

AU

(5) Kwa kurejelea hadithi ya Mapenzi ya Kifaurongo, Mame Bakari, Nizikeni Papa Hapa , Mtihani wa Maisha na Mkubwa, eleza changamoto zinazowakumba vijana. (al.20)

SEHEMU D: USHAIRI

Jibu swali la 6 au 7

6. SOMA SHAIRI LIFUATALO KISHA UJIBU MASWALI. (alama 20)

Pana haja ya kupima, neno tuzowele –angu

Tusizowee kusema , hili ni teuo langu

Huenda huji mapema , -angu huja kuwa tungu

Ikaja kukusakama, na kukuposha kwa Mungu

Pana haja ya kupima.

Neno huwa ni la kwako, likiwa ndani moyoni

Lakini katu si lako, likishavuka menoni

Kwa hivyo likutokako, liweke kwenye mizani

Linaweza kuwa cheko, ama tusi kwa wendani

Pana haja ya kupima.

Vivyo hivyo kwa le basi , huwa yako kisutuni
Hivyo nina wasiwasi, wambe yako sebuleni
Itavutiya matusi, ya wenzio insane
Wakakuchoma nafusi, kwa mishale ya lisani
Pana haja ya kupima.

Mwana ujuwe ni wako, punje ukiimezele
Lakini katu si wako, nde ukimuletele
Akiwa yu ndani yako, ni wa duniya vivile
Ukishishilia ni wako, muavye takakuole
Pana haja ya kupima.

Maisha nayo si wako, utabaradi milele
Ungayaishi ja yako, ni tunu ya maumbile
Mgawa si kufu yako, mshindane hili lile
Akupapo akupoko, utaishi palepale
Pana haja ya kupima.

Ni chetu chako si chako, ulimwengu huwa vile
Juhudi zingawa zako, wa kufaidi ni wale
Ikifika siku yako, nyono zikukae mbele
Ulichosema ni chako , huwabakiya wawale
Pana haja ya kupima.

Kaseme na moyo wako , Ubaini haya yale
Ukiambacho ni chako , kisikupe mageule
Kitu utajacho chako , huenda kiwe cha wale
Na usemacho si chako, kiwe chako ndicho kile
Pana haja ya kupima.

MASWALI

- a). Eleza dhamira ya shairi hili. (alama 2)
- b) Eleza bahari zozote tatu za shairi hili. (alama 6)
- c) Andika ubeti wa nne kwa lugha tutumbi. (alama 4).
- d) Dhihirisha kwa kutoa mifano mitatu matumizi ya uhuru wa mshairi . (alama 3)
- e) Tambua (alama 2)
 - i. Nafsi nenewa
 - ii. Toni
- g) Eleza maana ya maneno haya kama yalivyotumika katika shairi . (alama 2)
 - Lebasi
 - Punje ukiimezele

au

7. SOMA SHAIRI LIFUATALO KISHA UJIBU MASWALI. (alama 20)

1. Nikiwa na njaa na matambara mwilini
Nimehudumika kama hayawani
Kupigwa na kutukanwa

Kimya kama kupita kwa shetani

Nafasi ya kupumzika hakuna

Ya kulala hakuna

2.Ya kuwaza hakuna

Basi kwani hili kufanyika

Ni kosa gani lilotendeka

Liloniletea adhabu hii isomalizika ?

3.Ewe mwewe urukaye juu angani

Wajua lilomo mwangu moyoni

Niambie pale mipunga inapopepea

Ikatema miale ya jua

Mamangu bado angali amesimama akinisubiri?

Je nadhari hujitokeza usoni

Ikielekea huku kizuizini?

Mpenzi mama , nitarudi nyumbani

Nitarudi hata kama ni kifoni

Hata kama maiti imekatikatika

Vipande elfu , elfu kumi

Nitarudi nyumbani

4.Nikipenya kwenye ukuta huu

Nikipitia mwingine kama shetani

Nitarudi mpenzi mama

Hata kama kifoni

Maswali

- a. Taja mambo manne anayoyalalamikia mshairi. (alama 4)
- b. Fafanua dhamira ya shairi hili. (alama 2)
- c. Eleza mbinu nne za kimtindo. (alama 4)
- d. i. Hili ni shairi la aina gani? (alama 1)
ii. Thibitisha jibu la i hapo juu. (alama 4)
- e. Tambua katika shairi ; (alama 3)
 - i. Nafsineni
 - ii. Nafsi nenewa
 - iii. Toni
- f. Eleza maana ya maneno haya kama yalivyotumiwa katika shairi.(alama2)
Hayawani
Nadhari

SEHEMU YA E: FASIHI SIMULIZI (alama 20)

8

- i. Fafanua sifa tano za hekaya. (Alama 5)
- ii. Eleza maana ya; (alama 5)
 - a. Vitanza ndimi.
 - b. Tahalili

- c. Vivugo
- d. Matambiko
- e. Maapizo
- iii. Jadili mifano mitano ya ngomezi za kisasa. (al 5)
- iv. Eleza kwa hoja tano udhaifu wa hojaji kama njia ya kukusanya Fasihi Simulizi. (al 5)
